

LA FERTILITZACIÓ EN FRUITERS

En l'article tècnic de l'anterior número vaig parlar del sòl. No és possible amb un article parlar de totes les interaccions físiques, químiques i biològiques que tenen lloc al sòl; tot i així, va ser una primera introducció general que ja anirem completant en els pròxims números.

En aquest article us vull parlar, ara que ens trobem a la tardor, d'una de les tècniques més importants alhora de mantenir un sòl viu: la fertilització. En concret, us parlaré de la fertilització en fruiters; tot i així molts dels conceptes són aplicables a l'horticultura.

A l'hora de decidir quin tipus de fertilització s'ha de fer en una parcel·la determinada, cal tenir present les seves característiques. És molt important fer una sèrie d'anàlisis que ens permetran conèixer el sòl que tenim. Tenir les dades d'un perfil o calicata de la parcel·la i un anàlisi nutricional de laboratori són les dues primeres coses que haurem de fer si volem fer un correcte programa de fertilització. La resta d'anàlisis, com poden ser els de fruits i fulles, es poden realitzar durant la campanya i serveixen com a guia per veure com evoluciona la parcel·la.

Un cop tenim aquestes dades hem de començar a dissenyar l'estratègia a seguir. El primer punt serà prendre mesures per a millorar els possibles problemes d'estructura que s'hagin detectat en els anàlisis. Així doncs, si ens trobem amb terrenys que tenen sola de treball, molt compactats... haurem de mirar de solucionar-ho, ja que pot ser un limitant molt important per a la producció. La manera més senzilla i eficient de millorar l'estructura del sòl, afavorir l'expansió del sistema radicular i incrementar l'activitat biològica al sòl és, com es va comentar en l'article anterior, la incorporació de matèria orgànica.

La incorporació de matèria orgànica és la tasca més important i imprescindible per a una correcte fertilització. És important tenir en compte el tipus que utilitzem i el moment d'aplicació. Per exemple, en fruiters podem aportar fems més o menys frescos en períodes de tardor, però mai a la primavera. Els fems que tirem a la tardor, encara que no siguin compostats i tinguin un percentatge més alt de nitrogen en formes ràpides (amoniacal i nítrica) no passa res: a la tardor els arbres entren en repòs hivernal i el nitrogen de ràpida assimilació és absorbit per l'herba de l'explotació. Aquesta herba després, al segar-la, torna les formes nitrogenades al sòl sense que hi hagi pèrdues per lixiviació.

En la mateixa línia, la tardor també seria un bon moment per a fer un adobat en verd; és a dir, un cop aplicat els fems en el mes de setembre, octubre, passar a fer una sembra amb una o més espècies diferents (per exemple la barreja típica de veça i civada). Aquest farratge creixerà amb molt de vigor gràcies a la part ràpidament assimilable dels fems aplicats i, després, al segar i incorporar, incrementarà l'activitat microbiana del sòl i, per tant, millorarà l'estructura. En parcel·les on els problemes ens vinguin per a tenir excessos de nutrients al sòl i on no ens interessi fer un treball per incorporar la sega, podem optar per deixar l'herba en superfície (tenim diferents possibilitats segons l'objectiu que tinguem).

Hi ha moltes possibles estratègies per a mirar d'incrementar el percentatge de matèria orgànica al sòl i, a sobre, millorar l'estructura del sòl. Només cal trobar la més adient per a cada parcel·la.

És molt important no tirar fems, ni excessos d'adobs nitrogenats en els períodes de primavera. A la primavera si el fruiter absorbeix més nitrogen del necessari acaba provocant excessos de vigor vegetatiu i penalitza el tamany del fruit. Aquesta sol ser la causa de desequilibri més habitual en moltes explotacions. Realment l'aplicació d'adobs nitrogenats mal regulats a la primavera és una pràctica molt perjudicial en fruiters.

Un cop millorada l'estructura del sòl i els continguts en matèria orgànica hem de tenir en compte la resta de components nutricionals necessaris pel creixement i desenvolupament de la producció. En principi, encara que pugui semblar difícil de creure, amb aportacions correctes de fems i una bona gestió de la capa herbosa no necessitaríem, normalment en les nostres condicions, fer aportacions addicionals d'adobs minerals. Ja vaig explicar en l'anterior article que els adobs minerals poden comportar problemes per la micro i macro fauna i flora del sòl i, al mateix temps, poden provocar desequilibris amb nutrients secundaris. Les fortes aplicacions de N-P-K (nitrogen, fòsfor i potassi) a les nostres comarques durant molts anys estant donant, a dia d'avui, problemes en assimilació d'altres microelements necessaris pel conreu de fruiters com poden ser el calci, ferro, bor... i, fins i tot, greus problemes de conservació i fisiopaties en préssec, poma, cirera i pruna. Puc donar-vos aquestes dades després d'haver fet diversos perfils, anàlisis de fruita i sòl. Totes aquestes proves, m'han demostrat que, en general, s'està sobrefertilitzan amb adobs minerals i, per contra, oblidant la matèria orgànica.

Com a dada significativa, us puc donar l'exemple d'una parcel·la de pomeres a Sant Vicenç dels Horts on fa 11 anys que no s'aplica un kg. d'adob mineral i, encara aquest any, hi ha hagut problemes de tamany de fruit massa grossos, problemes en la conservació i aparició de fisiopaties (plara): aquest només és un cas extrem, però és un indicador de la importància de conèixer bé les característiques del nostre sòl abans de fertilitzar i, sobretot, oblidar-nos definitivament de les aplicacions rutinàries d'adobs minerals.

Andreu Vila Pascual
Tècnic de l'ADV de Fruita del Baix Llobregat
Article publicat a la revista Eina (Tardor 2004)